

نظرات دانشجویان در مورد عملکرد مربیان بالینی در دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد

معصومه دل آرام*: عضو هیأت علمی، گروه مامائی، دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران.
سه‌ند شمس: دانشجوی دامپزشکی، گروه دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران.

چکیده: نقش مربیان بالینی در کیفیت آموزش بالینی پر رنگ بوده و می‌توانند با ایجاد یک محیط آموزشی مناسب در کسب توانمندی‌های حرفه‌ای مؤثر باشند. آگاهی از نظرهای دانشجویان به‌عنوان عنصر اصلی آموزش می‌تواند در بهبود جریان آموزش مؤثر باشد. در این راستا، مطالعه حاضر با هدف "تعیین نظرات دانشجویان در مورد عملکرد مربیان در محیط بالینی" در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام شد. در این بررسی توصیفی مقطعی ۳۸۶ نفر از دانشجویان پرستاری، مامائی و اتاق عمل به روش سرشماری شرکت داشتند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای خود ساخته روا و پایا مشتمل بر مشخصه‌های فردی و ۱۹ آیتم سنجش نظرهای دانشجویان بود. توصیف داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آمار توصیفی انجام شد. در تمام ۱۹ گویه، دانشجویان عملکرد مربیان را مثبت توصیف کردند. در مورد آیتم‌های "مطالب و آموزش ارائه شده را در پایان جمع بندی می‌کند" و "فراگیران را در فعالیت‌های علمی جانبی مثل کنفرانس شرکت می‌دهد" اگرچه نظرات دانشجویان در بیشتر موارد مثبت بود، اما حدود ۳۰٪ آنها ابراز داشتند که گاهی این اتفاق می‌افتد. اکثر دانشجویان عملکرد مربیان را در محیط‌های بالینی مثبت توصیف کردند. تعداد کمی از دانشجویان اعتقاد داشتند که مربیان مطالب ارائه شده را در پایان کار جمع‌بندی نمی‌کنند و فراگیران را در فعالیت‌های علمی شرکت نمی‌دهند. جمع‌بندی نکات بالینی تدریس شده و مشارکت دادن فراگیران در کنفرانس‌ها پیشنهاد می‌گردد.

واژگان کلیدی: نظرات، دانشجویان، عملکرد، مربیان، محیط بالین.

***نویسنده‌ی مسؤوول:** عضو هیأت علمی، گروه مامائی، دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران.

Email: masoumehdelaram@yahoo.com

مقدمه

یکی از مهمترین بخش‌های آموزش در پرستاری و مامائی، آموزش بالینی است و بیش از نیمی از واحدهایی که این دانشجویان باید بگذارانند، مربوط به آموزش بالینی می‌شود. به همین جهت آموزش بالینی در تکامل فردی و ارتقاء مهارت‌های بالینی اهمیت زیادی دارد (سارنن، ۲۰۱۵). هدف از آموزش پرستاری و مامائی؛ ایجاد تفکر انتقادی و خلاق، یادگیری خودجوش، ارتقای مهارت‌های روانی-حرکتی، توانایی مدیریت زمان، افزایش اعتماد به نفس، برقراری ارتباط مناسب و پیشگیری از منفعل بودن دانشجو می‌باشد (بابنکو، ۲۰۱۶). در محیط بالین، دانشجو با یادگیری مهارت‌های بالینی، تجربه‌های لازم را کسب نموده و فرصتی پیدا می‌کند تا دانش نظری خود را به مهارت‌های ذهنی، حرکتی و اجتماعی که لازمه مراقبت از بیمار است تبدیل کند (مورتون، ۲۰۰۶). مطالعه‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که فارغ‌التحصیلان جدید پرستاری و مامائی با وجود داشتن پایه تئوریکی قوی از تجربی، مهارت و کارایی کافی در محیط‌های بالینی برخوردار نبوده و در فرآیند مشکل‌گشایی دارای ضعف هستند (رستمی، ۲۰۱۰؛ براز، ۲۰۰۷). در این رابطه اعتقاد بر این است که آماده‌سازی دانشجویان پرستاری و مامائی برای ورود به جایگاه حرفه‌ای مستلزم آموزش‌های تئوری و عملی مناسب است (بارت، ۲۰۰۷). نقش مربی بالینی نیز در این رابطه به عنوان مدل و راهنما مورد بررسی قرار گرفته است. نحوه تعامل مربیان بالینی و چگونگی عملکرد آن‌ها تأثیر زیادی در ایجاد علاقه و انگیزه در دانشجویان داشته و در ارتقاء یادگیری بالینی آن‌ها بسیار مؤثر است (نسرین، ۲۰۱۲). یک مربی بالینی باید به یادگیری دانشجو توجه داشته، بازخورد مناسب ارائه کرده و رفتار حمایتی و تشویق‌کننده داشته باشد (یوسفی، ۲۰۱۵). کیفیت تعامل‌ها بین دانشجویان و مربیان بالینی مهمترین عامل تعیین‌کننده فضای

روانی-اجتماعی حاکم بر محیط‌های بالینی می‌باشد و ارتقاء سطح این تعامل‌ها می‌تواند تنش‌های موجود در محیط بالین را کاهش داده و تمایل بیشتری برای یادگیری دانشجویان ایجاد کند (سدویک، ۲۰۱۰). اگر دانشجویان حضور مربی بالینی خود را به عنوان عاملی مؤثر در یادگیری بالینی خود بدانند، این امر باعث افزایش انگیزه و ارتقای یادگیری آنان در محیط بالینی خواهد گردید. دانشجویان پرستاری انتظارات زیادی از مربیان بالینی خود دارند و تحقیقات نشان داده‌اند که متأسفانه آن‌ها این انتظارات خود را به نحو مناسبی به مربیان بالینی خود منعکس نمی‌کنند (دیگزمن، ۲۰۰۷؛ پورمن، ۲۰۰۲). نتایج مطالعه‌ای نشان داده است که یکی از مهمترین منابع تنش‌زا در محیط بالین، برقراری ارتباط با مربیان می‌باشد (نظری، ۲۰۰۷). نقش رهبری معنوی، نقش‌های حمایتی، جهت‌دهنده، تشویق‌کننده، تسهیل‌کننده و راهنما، نقش‌هایی هستند که برای مربیان بالینی در نظر گرفته شده‌اند (براون، ۲۰۰۷). اگرچه مطالعه‌های زیادی در زمینه آموزش بالینی در ایران انجام شده (دل آرام، ۲۰۱۱؛ مسعودی، ۲۰۰۸؛ توکلی، ۲۰۱۴)، اما در این بین به عملکرد مربیان بالینی به صورت مجزا کمتر پرداخته شده است. با توجه به اهمیتی که ویژگی‌های شخصیتی، روابط بین فردی و عملکرد مربیان بالینی در دستیابی دانشجویان به اهداف نهائی آموزش و کسب شایستگی و کارآیی حرفه‌ای دارد، ارزیابی نظرات دانشجویان در رابطه با نحوه عملکرد مربیان به صورت مستمر و در ابعاد مختلف، در جهت ارتقاء آموزش ضروری به نظر می‌رسد. لذا هدف مطالعه حاضر "تعیین نظرات دانشجویان دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در مورد عملکرد مربیان در محیط بالینی" بود.

مواد و روش‌ها

جامعه این پژوهش توصیفی-تحلیلی را که در نیم-سال اول ۹۴-۹۳ در دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام شد، کلیه دانشجویان پرستاری، مامائی و اتاق عمل در دو مقطع پیوسته و ناپیوسته تشکیل داده‌اند. جهت رعایت مسائل اخلاقی پژوهش، قبل از انجام کار مجوزهای لازم از معاونت پژوهشی و آموزشی دانشگاه اخذ گردید و قبل از جمع آوری داده‌ها، اطلاعات لازم در مورد اهداف پژوهش و حقوق شرکت کنندگان به دانشجویان داده شد و سپس رضایت آگاهانه از آن‌ها جهت شرکت در پژوهش اخذ گردید. شرایط ورود به مطالعه، اشتغال به تحصیل در ترم ۳ و بالاتر و داشتن رضایت جهت شرکت در پژوهش بود. دانشجویان مهمان و انتقالی به دلیل شرایط خاص خود از مطالعه خارج شدند. نمونه گیری به صورت سرشماری انجام و تمام دانشجویان پرستاری در مقطع پیوسته و دانشجویان مامائی و اتاق عمل در دو مقطع پیوسته و ناپیوسته (۳۸۶ نفر) در مطالعه شرکت کردند. جهت رعایت مسائل اخلاقی پژوهش به دانشجویان اطمینان داده شد که اطلاعات داده شده محرمانه باقی مانده و یافته‌های مطالعه به صورت کلی گزارش می‌گردد. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه‌ای خود ساخته استفاده شد که براساس مطالعه‌های مختلف، نظرات دانشجویان و نظرات و تجربیات اساتید آموزش بالینی تدوین و با ۱۹ گویه با مقیاس لیکرت ۵ قسمتی تنظیم شده بود. در بخش اول پرسشنامه مشخصات فردی واحدهای مورد پژوهش و در بخش دوم آن نظرات دانشجویان در مورد عملکرد مربیان در محیط بالین سؤال مورد سنجش قرار گرفته بود. در مقیاس لیکرت، پاسخ "همیشه" امتیاز ۵، "اکثر مواقع" امتیاز ۴، "گاهی" امتیاز ۳، "بندرت" امتیاز ۲ و "هیچگاه" امتیاز ۱ را به خود اختصاص می‌داد. اعتبار پرسشنامه از طریق اعتبار

محتوا تعیین شد و پس از دریافت نظرات اعضاء هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامائی، تغییرات لازم در پرسشنامه داده شد و پایائی ابزار نیز از طریق آزمون مجدد با بررسی تعداد ۲۰ نفر از دانشجویان و تکمیل پرسشنامه در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز تعیین شد و در پاسخ‌های دو نوبت همسانی درونی (۰/۸۹) به دست آمد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها، نمره دانشجویان در هر آیتم از ۱ تا ۵ تعیین شد و با این شرایط نمره هر فرد از ۱۹ تا ۹۵ متغیر بود. پرسشنامه‌ها بعد از اتمام کارآموزی یا کارورزی بعد از توجیه دانشجویان جهت تکمیل در اختیار آن‌ها قرار گرفت و پس از تکمیل بلافاصله جمع آوری شد. لازم به توضیح است که دانشجویان مربیانی را ارزیابی کردند که حداقل ۱۰ روز معادل یک واحد بالینی را با آن‌ها گذرانده بودند. توصیف اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS و آمار توصیفی انجام شد.

یافته‌ها

از ۳۸۶ نفر شرکت کننده در مطالعه، ۲۶/۵٪ در رشته پرستاری، ۳۸/۲٪ در رشته مامائی و ۳۵/۳٪ در رشته اتاق عمل تحصیل می‌کردند. میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان $22/25 \pm 3/73$ سال بود. حداقل سن ۲۰ و حداکثر آن ۴۱ سال بود. ۲۱/۸٪ مذکر و ۷۸/۲٪ مونث بودند. ۶۵/۷٪ شرکت کنندگان مجرد و ۳۴/۳٪ هم متأهل بودند. ۸۸/۸٪ دانشجویان در مقطع پیوسته و ۱۱/۱٪ هم در مقطع ناپیوسته مشغول به تحصیل بودند. فراوانی نظرات دانشجویان در مورد عملکرد مربیان در محیط بالین در جدول ۱ ارائه شده و نشان می‌دهد که در تمام ۱۹ گویه، دانشجویان عملکرد مربیان را مثبت توصیف کرده‌اند. در مورد آیتم "مطالب و آموزش ارائه شده را در پایان جمع بندی می‌کند" اگرچه حدود ۶۰ درصد شرکت کنندگان عملکرد مربیان را مثبت ارزیابی کردند، اما درصد قابل توجهی از آن‌ها (۲۸/۸ درصد) ابراز داشتند

که گاهی این اتفاق می‌افتد. همچنین در مورد آیتم " فراگیران را در فعالیت های علمی جانبی مثل کنفرانس شرکت می‌دهد " ۳۲/۲٪ دانشجویان معتقد بودند که این کار، گاهی انجام می‌شود (جدول ۱).

جدول ۱. فراوانی نظرات دانشجویان در مورد عملکرد مربیان در محیط بالینی

ردیف	عملکرد مربیان	همیشه (۵) (%)	اکثر مواقع (۴) (%)	گاهی (۳) (%)	بندرت (۲) (%)	هیچگاه (۱) (%)
۱	در زمان مشخص شده در محیط آموزشی حضور می‌یابد	۶۷/۸	۲۶/۲	۴/۹	۰/۵	۰/۵
۲	از تمام وقت با برنامه ریزی صحیح استفاده می‌کند	۵۵/۱	۳۲/۷	۱۰/۶	۱/۳	۰/۳
۳	بجتهای بالینی را متناسب با فراگیران تنظیم می‌کند	۶۱/۳	۲۸/۱	۸/۳	۱/۸	۰/۵
۴	فراگیران را در بحث شرکت می‌دهد	۵۷/۷	۲۹/۹	۹/۹	۱/۶	۱
۵	مهارتهای بالینی را در بالین آموزش می‌دهد	۵۸/۲	۲۹/۱	۹/۴	۱	۲/۳
۶	مطالب تئوری و عملی را در آموزش بالینی تلفیق می‌کند	۵۰/۲	۲۹/۶	۱۶/۴	۲/۹	۱
۷	مطالب و آموزش ارائه شده را در پایان جمع بندی می‌کند	۴۱	۱۹/۷	۲۸/۸	۸/۳	۱/۸
۸	بر عملکرد فراگیران نظارت کرده و بازخورد مناسب را ارائه می‌دهد.	۳۳/۵	۴۶/۳	۱۱/۷	۷/۱	۱/۴
۹	فراگیران را در فعالیتهای علمی جانبی (کنفرانس و ...) شرکت می‌دهد.	۳۷/۶	۲۲/۱	۳۲/۲	۶/۸	۰/۸
۱۰	به فراگیران کمک می‌کند تا به اهمیت مسئولیت حرفه ای خود پی ببرند	۵۰/۴	۳۴	۱۱/۹	۲/۱	۱/۶
۱۱	برای مطالعه و فعالیت آموزشی بیشتر، ایجاد انگیزه می‌کند	۴۵/۵	۳۰/۴	۱۷/۱	۴/۹	۲/۱
۱۲	به حضور و غیاب دانشجویان توجه می‌کند.	۸۲/۹	۱۳/۲	۳/۴	۰/۳	۰/۳
۱۳	وقت کافی برای پاسخگویی به سؤالات دانشجویان صرف می‌کند.	۵۶/۹	۲۲/۹	۱۷/۱	۲/۱	۱
۱۴	مربی مورد نظر، الگوی مناسبی برای دانشجویان می‌باشد.	۴۶/۸	۲۸/۸	۱۹/۵	۳/۱	۲/۲
۱۵	اخلاق حرفه ای را به دانشجویان آموزش می‌دهد.	۳۶/۱	۳۴/۸	۱۶/۱	۸/۳	۵
۱۶	نحوه تکمیل پرونده و ثبت اطلاعات بیمار را آموزش می‌دهد.	۴۹/۶	۲۳/۴	۱۶/۶	۴/۲	۶/۳
۱۷	مربی برخورد مناسبی با دانشجو دارد.	۵۷/۹	۲۵/۷	۱۰/۱	۳/۱	۳/۵
۱۸	مربی در محیط بالین دانشجو را حمایت می‌کند.	۴۴/۷	۳۲/۷	۱۰/۶	۸/۶	۳/۴
۱۹	اگر دانشجو اشتباهی کرد، او را راهنمایی می‌کند.	۵۹/۸	۲۳/۷	۱۱/۹	۲/۴	۲/۶

مربیان در موارد "توجه مربی به حضور و غیاب دانشجویان"، "حضور به موقع مربی در محل کارآموزی"، "متناسب کردن بحثهای بالینی با میزان یادگیری دانشجویان"، "آموزش

میانگین و انحراف معیار نمرات داده شده توسط دانشجویان به عملکرد مربیان در محیط بالینی در جدول ۲ ارائه شده و نشان می‌دهد که بالاترین میانگین نمرات داده شده توسط دانشجویان به عملکرد

شهرکرد در مورد عملکرد مربیان در محیط بالینی" بود. در این راستا، یافته‌های پژوهش نشان داد که اکثر دانشجویان عملکرد مربیان را در محیط‌های بالینی تقریباً در تمام موارد مثبت توصیف کرده‌اند. درصد کمی از شرکت کنندگان اعتقاد داشتند که مربیان مطالب و آموزش ارائه شده را در پایان کار جمع بندی نمی‌کنند و همین‌طور فراگیران را در فعالیت‌های علمی جانبی مثل کنفرانس شرکت نمی‌دهند.

وضعیت آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان در مطالعه‌های متعددی در کشور مورد بررسی قرار گرفته است. مطالعه‌ای که وضعیت آموزش بالینی را از دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامائی در دانشکده علوم پزشکی گناباد بررسی کرده، عملکرد آموزشی مربیان را در سطح خوب ارزیابی کرده است. در این مطالعه آمده است که یادگیری و کسب مهارت بر بالین، ارتباط مستقیمی با ویژگی‌های مدرسان بالینی دارد و به نظر می‌رسد اجرای فرایند یاددهی-یادگیری از طریق مربیان لایق و کار آمد، می‌تواند دانشجویان را قادر سازد تا حداکثر استفاده مطلوب را از توانایی‌های خود ببرند. متخصص‌ها معتقدند که مربیان بالینی تأثیر شگرفی در افزایش کیفیت آموزش بالینی دارند و می‌توانند تجارب بالینی را برای دانشجو لذت‌بخش کنند (هادی زاده، ۲۰۰۵). مطالعه‌ای که در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز انجام شده، نیز وضعیت مشابهی را گزارش کرده است (نیکنام، ۲۰۰۶). دیدگاه دانشجویان در رابطه با عملکرد آموزشی، روابط بین فردی و ویژگی‌های شخصیتی مربیان بالینی در دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی زنجان نیز در سال ۹۱-۹۰ مورد بررسی قرار گرفته و یافته‌ها حاکی از آن است که عملکرد بالینی مربیان از دیدگاه دانشجویان خوب بوده است (احمد نیا، ۲۰۱۴).

در دانشگاه علوم پزشکی ایلام حدود ۴۱٪ دانشجویان پرستاری و مامائی عملکرد مربیان را مناسب دانسته‌اند (پیمان، ۲۰۱۰). همچنین مطالعه‌ای که در کشور

مهارت‌های عملی در بالین"، "استفاده از تمام وقت با برنامه ریزی" و "شرکت دادن فراگیران در بحث" بوده است (جدول ۲).

جدول ۲. میانگین نمرات داده شده توسط دانشجویان به عملکرد مربیان در محیط بالینی

ردیف	میانگین و انحراف معیار عملکرد مربیان در محیط بالین	میانگین و انحراف معیار
۱	در زمان مشخص شده در محیط آموزشی حضور می‌یابد	۴/۶۰±۰/۶۵
۲	از تمام وقت با برنامه ریزی صحیح استفاده می‌کند	۴/۴۱±۰/۷۵
۳	بحث‌های بالینی را متناسب با فراگیران تنظیم می‌کند	۴/۴۷±۰/۷۶
۴	فراگیران را در بحث شرکت می‌دهد	۴/۴۱±۰/۸۱
۵	مهارت‌های بالینی را در بالین آموزش می‌دهد	۴/۴۳±۱/۲۱
۶	مطالب تئوری و عملی را در آموزش بالینی تلفیق می‌کند	۴/۲۵±۰/۹۰
۷	مطالب و آموزش ارائه شده را در پایان جمع بندی می‌کند	۳/۸۹±۱/۱۰
۸	بر عملکرد فراگیران نظارت کرده و بازخورد مناسب را ارائه می‌دهد	۴/۰۳±۰/۹۳
۹	فراگیران را در فعالیت‌های علمی مثل کنفرانس شرکت می‌دهد	۳/۹۱±۱/۳۸
۱۰	به فراگیران کمک می‌کند تا به اهمیت مسؤلیت حرفه‌ای پی ببرند	۴/۲۹±۰/۸۷
۱۱	برای مطالعه و فعالیت آموزشی بیشتر، ایجاد انگیزه می‌کند	۴/۱۲±۰/۹۹
۱۲	به حضور و غیاب دانشجویان توجه می‌کند	۴/۷۹±۰/۵۰
۱۳	وقت کافی برای پاسخگویی به سوالات دانشجویان صرف می‌کند	۴/۳۷±۱/۲۳
۱۴	مربی مورد نظر، الگوی مناسبی برای دانشجویان می‌باشد	۴/۱۵±۰/۹۷
۱۵	اخلاق حرفه‌ای را به دانشجویان آموزش می‌دهد	۳/۸۹±۱/۱۳
۱۶	نحوه تکمیل پرونده و ثبت اطلاعات بیمار را آموزش می‌دهد	۴/۰۶±۱/۱۸
۱۷	مربی برخورد مناسبی با دانشجو دارد	۴/۳۱±۱/۰۰
۱۸	مربی در محیط بالین دانشجو را حمایت می‌کند	۴/۰۶±۱/۰۹
۱۹	اگر دانشجو اشتباهی کرد، او را راهنمایی می‌کند	۴/۴۰±۱/۰۲

بحث

هدف مطالعه حاضر "تعیین نظرات دانشجویان دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی

گزارش کرده است که از نظر دانشجویان پرستاری حمایت دانشکده و مربیان بالینی مهمترین منبع حمایتی برای آن‌ها در طول دوران تحصیل است (کی قبادی، ۲۰۰۲). در مطالعه دیگری که در کشور هنگ کنگ انجام شده، نحوه برخورد مربیان بالینی با دانشجویان به عنوان یکی از مهمترین منابع استرس‌زا برای آن‌ها گزارش شده است (ویتز، ۲۰۰۸). در مطالعه‌ای گزارش شده است که مربیان جوان به دلیل کمبود تجربه و عدم آمادگی برای تدریس بالینی، هم خود دچار تنش هستند و هم دانشجویان را در محیط بالین حمایت نمی‌کنند (هوگمن، ۲۰۱۲). در مطالعه‌ای گزارش شده است که جهت ارتقاء هرچه بیشتر کیفیت آموزش بالینی بهتر است، عملکرد بالینی مربیان از دیدگاه دانشجویان به صورت مکرر مورد ارزیابی قرار گیرد (مکال، ۲۰۱۶). حجم کافی نمونه و شرکت همه دانشجویان در انجام پژوهش و تکمیل پرسشنامه از نقاط قوت مطالعه حاضر می‌باشد. این پژوهش تنها در دانشجویان پرستاری و مامائی و اتاق عمل در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام شد و به علت این نقطه ضعف نمی‌توان نتایج آن را به سایر رشته‌ها و دانشگاه‌ها تعمیم داد.

نتیجه‌گیری

اکثر دانشجویان عملکرد مربیان را در محیط‌های بالینی تقریباً در تمام موارد مثبت توصیف کردند. درصد کمی از شرکت‌کنندگان اعتقاد داشتند که مربیان مطالب و آموزش ارائه شده را در پایان کار جمع‌بندی نمی‌کنند و همین‌طور فراگیران را در فعالیت‌های علمی جانبی مثل کنفرانس شرکت نمی‌دهند. جمع‌بندی نکات بالینی تدریس شده در پایان روز کارآموزی و مشارکت دادن فراگیران در فعالیت‌های علمی از جمله کنفرانس‌های بخش، پیشنهاد می‌گردد.

References

Ahmadnia E, Taghiloo GH, payami M, et al 2014, Students' Views Regarding

هنگ کنگ انجام شده، گزارش کرده است که دانشجویان از عملکرد بالینی مربیان راضی هستند (دیگزمن، ۲۰۰۷) که یافته‌های تمام این مطالعه‌ها با مطالعه حاضر همراستا می‌باشد. اگر چه در اکثر مطالعه‌های انجام شده دانشجویان نظرات مثبتی در مورد عملکرد مربیان در محیط بالینی داشته‌اند، اما مطالعه‌هایی نیز وجود دارند که در آن‌ها دانشجویان عملکرد مربیان بالینی را مثبت گزارش نکرده‌اند. از جمله این مطالعه‌ها می‌توان به پژوهشی که در دانشگاه آزاد واحد مراغه و بناب انجام شده، اشاره کرد (رستمی، ۲۰۱۰). مطالعه دیگری هم گزارش کرده است که دانشجویان پرستاری از عملکرد بالینی مربیان راضی نیستند (شهبازی، ۲۰۰۰).

متفاوت بودن سطح علمی مربیان دانشگاه آزاد که اکثر آن‌ها کارشناس هستند و تمامی آن‌ها به صورت حق التدریس بکار بالینی اشتغال دارند با سطح علمی مربیان دانشگاه‌های دولتی که اغلب آن‌ها کارشناس ارشد هستند و هم‌ین‌طور متفاوت بودن محیط انجام پژوهش، شاید بتواند در توجیه اختلاف بین مطالعه‌های انجام شده در این زمینه کمک کننده باشد. برقراری ارتباط با مربیان بالینی نیز مشکلی بوده که در یک مطالعه دانشجویان آن را جزء عوامل تنش‌زا مطرح کرده‌اند (نظری، ۲۰۰۷). مطالعه‌هایی که در زمینه ویژگی‌های یک استاد اثر بخش در دانشجویان پرستاری و مامائی انجام شده، گزارش کرده‌اند که شخصیت یک مدرس، روش تدریس و ویژگی‌های ارتباطی او سه عامل مهمی هستند که تدریس او را اثر بخش می‌سازند (پازنده، ۲۰۰۶؛ ظهور، ۲۰۰۶). از طرف دیگر مطالعه‌هایی هم وجود دارند که در آن‌ها دانشجویان گزارش کرده‌اند که مربیان در محیط بالینی آن‌ها را به طور مناسبی حمایت نکرده و در کاهش تنش آن‌ها نقشی ندارند. چنین یافته‌ای در مطالعه‌هایی که در خارج از کشور انجام شده، هم گزارش شده است. در این رابطه مطالعه‌ای که در کشور امریکا انجام شده

- in Gonabad University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education*. Vol. 5, No.1, Pp. 70-79[In Persian].
- Haugan G, Sørensen AH, Hanssen I 2012, The importance of dialogue in student nurses' clinical education. *Nurse Educ Today*. Vol.32, No.4, Pp. 438-42.
- Keigobadi S 2002, Stressful factors of nursing education from the viewpoint of nursing trainers of Tehran. *Iranian J Med Edu*, Vol.2, No.1, Pp. 60-64[In Persian].
- Macale L, Vellone E, Scialò G 2016, The experience of educational quality in undergraduate nursing students: a phenomenological study. *Prof Infirm*, Vol.69, No.4, Pp. 244-251.
- Masoudi R, Afzali SM, Moghaddasi J, et al 2008, Investigating the degree of self-efficacy perception and role performance of nursery and midwifery college instructors in practical education, *Shahrekord University of Medical Sciences Journal*, Vol. 10, No.4, Pp. 96-104 [In Persian].
- Morton J, Anderson L, Frame F, et al 2006, Back to the future: teaching medical students clinical procedures. *Med Teach*. Vol. 28, No. 8, Pp. 723-8.
- Nasrin H, Soroor P, Soodabeh J 2012, Nursing Challenges in Motivating Nursing Students through Clinical Education: A Grounded Theory Study. *Nurse Res Pract*. Vol. 27, No. 5, Pp. 367-74.
- Nazari R, Beheshti Z, Arzani A, et al 2007, Stressful factors in clinical education of nursing students in Amol nursing and midwifery faculty. *J Babol Univ*. Vol. 9, No.2, Pp. 45-50[In Persian].
- Niknam F 2006, Clinical education problems in viewpoint of nursing trainers and nursing students in nursing faculties related to Tabriz University of Medical Academic Performance, Interpersonal Relationships and Personal Characteristics of Clinical Instructors, at School of Nursing and Midwifery, Zanjan University of Medical Sciences. *Journal of Medical Education Development*, Vol. 7, No.13, Pp. 1-8[In Persian].
- Babenko-Mould Y, Ferguson K, Atthill S 2016, Neighborhood as community. A qualitative descriptive study of nursing students' experiences of community health nursing. *Nurse Educ Pract*, Vol. 32, No. 3, Pp. 223-8.
- Baraz Pardenjani Sh, Rostami M, Loorizadeh MR 2007, State of Clinical Education at Tehran University of Medical Sciences from the Viewpoint of Students of Nursing & Midwifery. *The Journal of Medical Education & Development*, Vol. 2, No. 2, Pp. 16-26[In Persian].
- Barrett D 2007, The Clinical Role of Nurse Lecturers: Past, Present, and Future. *Nurse Educ Today*, Vol. 27, No. 5, Pp. 367-74[In Persian].
- Brown L, Herd K, Humphries G, et al 2005, The role of the lecturer in practice placement: what do students think? *Nurse Educ Prac*. Vol. 5, No.2, Pp. 84-90.
- Deguzman AB, Ormita MJ, Palad CM, et al 2007, Filipino nursing students' views of their clinical instructors' credibility. *Nurse Educ Today*, Vol. 27, No.6, Pp. 529-33.
- Delaram M, Raeisi Z, Alidosti M. 2011, Strengths and Weaknesses of Clinical Education from the Viewpoints of Nursing and Midwifery Students in Shahrekord University of Medical Sciences. *Qom University of Medical Sciences Journal*, Vol. 6, No.2, Pp. 76-81[In Persian].
- Hadizadeh F, Firoozi M, Shamaeyan Razavi N 2005, Nursing and midwifery students' perspective on clinical education

- Sedgwick MG, Rougeau J 2010, Points of tension: a qualitative descriptive study of significant events that influence undergraduate nursing students' sense of belonging. *Rural Remote Health*. Vol. 10, No. 4, Pp. 1569.
- Shahbazi L, Salami T 2000, Attitudes of nursing and midwifery students on clinical status. *J ShaheedSadoughi Univ Med Sci*, Vol.8, No.2, Pp. 97-103[In Persian].
- Tavakoli M, Khazei T, Tolyat M, et al 2014, The Quality of clinical education from the viewpoints of students and instructors of paramedical and nursing-obstetrics schools of Birjand University of Medical Sciences. *Daneshvar Medicine Journal*, Vol. 21, No.10, Pp. 1-9[In Persian].
- Weitzel ML, McCahon CP 2008, Stressors and supports for baccalaureate nursing students completing an accelerated program. *J Prof Nurs*, Vol.24, No.2, Pp. 85-89.
- Yousefy A, Yazdannik Ar, Mohammadi S 2015, Exploring the environment of clinical baccalaureate nursing students' education in Iran; A qualitative descriptive study. *Nurse Educ Today*. Vol. 35, No. 12, Pp. 1295-300.
- Zohoor AR, Eslami-Nejad T 2002, The criteria of effective teaching from the viewpoint of students of Kerman University of Medical Sciences. *Paesh*, Vol.1, No.4, Pp. 5-13[In Persian].
- Sciences in 2004, *J nurs mid faculty Tabriz*. Vol.1, No.2, Pp. 20-26[In Persian].
- Pazandeh F, Abedian K, Jan-Nesari S, et al 2006, Alavi-Majd H. Assessing the characters of effective clinical teachers in viewpoints of nursing students in Tehran Universities of Medical Sciences. *J Shahid Behesti Nurs Fac*, Vol.55, No.16, Pp. 46-55[In Persian].
- Peyman H, Darash M, Sadeghifar J, et al 2010, Evaluating the viewpoints of nursing and midwifery students about their clinical educational status. *Iranian Journal of Medical Education*, Vol.10, No.5, Pp. 1121-1130[In Persian].
- Poorman SG, Webb CA, Mastorovich ML 2002, Students' Stories: How Faculty Help and Hinder Students at Risk. *Nurse Educator*. Vol. 27, No.3, Pp. 126-31.
- Rostami H, Rahmani A, Ghahremanian A, et al 2010, Clinical performance of nurse trainers from viewpoints of student nurses and nurse trainers of Azad Islamic University. *Iran Journal of Nursing*, Vol. 22, No. 62, Pp. 22-31[In Persian].
- Saaranen T, Vaajoki A, Kellomäki M, et al 2015, The simulation method in learning interpersonal communication competence--experiences of masters' degree students of health sciences. *Nurse Educ Today*. Vol. 35, No. 2, Pp. 8-13.

The viewpoints of students about the performance of clinical instructors in at Shahrekord University of Medical Sciences school nursing and midwifery

Masoumeh Delaram¹

Sahand Shams²

¹: Faculty member, Midwifery Department, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran.

²: Veterinary student, Veterinary Department, School of Veterinary, Shahrekord University, Shahrekord, Iran.

Abstract: The role of clinical instructors in the quality of clinical education is important and can be effective in obtaining the professional capabilities by creating an appropriate learning environment. Knowing the opinions of students as the main element of education can be effective in improving the education. In this regard, the present study was carried out to determine the students' opinion about the performance of educators in the clinical setting at Shahrekord University of Medical Sciences. In this cross sectional study, 386 students of nursing, midwifery and operating room attended by census method. The data collection tool was a valid and reliable questionnaire which included demographic characteristics and 19 items measuring students' views. Data description was performed using SPSS and descriptive Statistics. In all 19 items, the students described positive attitude of the performance of educators. In a bout of items "Summarizes content in the end" and "Involving the students in scientific activities", although the most of students had positive viewpoints, about 30% of them mentioned that sometimes this happens. Most of students described the positive performance for instructors in clinical environments. A few of the students believed that the clinical instructors do not summarize the content at the end and do not involve the students in scientific activities. Hence, summarizing clinical content and involving the students in scientific activities were suggested.

Keywords: Viewpoints, Students, Performance, Instructors, Clinical, Setting.

***Corresponding author:** Faculty member, Midwifery Department, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran.

Email: masoumehdelaram@yahoo.com